

«Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах»

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ З ІМПЛАНТОЛОГІЄЮ

Дворник В.М., Тесленко О.І., Кузь Г.М., Кузь В.С.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Обґрунтовується ідея підвищення якості підготовки фахівців шляхом цілеспрямованого регулярного корегування змісту навчання відповідно до вимог розвитку суспільства і формування ринку праці. Автори доводять, що використання сучасних інформаційних технологій, активних форм і методів навчання забезпечує розвиток самостійності студента.

Ключові слова: вища школа, навчальний процес, сучасні технології, самостійна робота, якість навчання.

Умовою підвищення якості підготовки фахівців є цілеспрямоване регулярне корегування чи зміни змісту навчання відповідно до вимог розвитку суспільства, виробництва, матеріально-технічного забезпечення і найбільш інтенсивних змін, пов'язаних із інноваціями та впровадженнями сучасних досягнень і технологій науки і техніки та формуванням ринку праці.

Найважливіша мета вищої школи – формування у своїх вихованців уміння самостійно здобувати необхідні знання, застосовувати й оновлювати їх, приймати самостійні рішення, тому найвища мета освіти – це дії, що базуються на знаннях.

Коли освіта набуває ознак безперервності, безперервним стає пошук нових, ефективніших форм навчання. Навчальний процес – це наукова і практична діяльність, що відбувається під час спілкування викладача з групою студентів, які мають визначені, характерні тільки для цієї групи відносини та динаміку розвитку. Тому є важливим розуміння соціально-психологічної структури студентської групи та необхідність управління процесами, що відбуваються всередині групи: психологічний клімат, міжособистісні відносини, виникнення непорозумінь, конфліктних ситуацій та шляхи їх вирішення для ефективності діяльності групи студентів. Здоровий дух змагання в групі, ентузіазм, конкуренція, боротьба за актуальність і оригінальність ідей, атмосфера творчості, гумору організують та виховують студентів, змушують самостійно розмірковувати, аналізувати й узагальнювати дії, формувати суспільну думку. Усе це має значний вплив на якість організації навчального процесу.

Формування в студентів мотивації до навчання неможливе без найважливішого фактора успішної підготовки фахівців – зацікавленості професією, професійно спрямованого викладання предмета. Тому викладач має організувати навчальний процес із позиції спеціальності в цілому, а не тільки з позиції своєї дисципліни.

Одним із напрямів підвищення якості навчання на основі використання комп'ютерної техніки є напрацювання та розміщення на сайті кафедри тематичних планів лекцій, практичних занять, методичних розробок для самостійної роботи студентів тощо. Це дозволяє студентам мати завжди «під рукою» навчальну програму з предмета, безпосередньо конспекти лекцій, питання до підсумкового модульного контролю, перевідного іспиту. Електронна форма подачі методичних матеріалів має низку переваг у порівнянні з друкованими виданнями – з одного боку, гарантоване забезпечення повним набором необхідної літератури всіх студентів, а з іншого – надання викладачеві можливості підтримувати навчально-методичну і довідкову інформацію в актуальному стані.

Акцент на формування вмінь і навичок самостійної роботи потребує впровадження в навчальний процес активних методів навчання. Найбільш професійно необхідними в інноваційному навчанні є імітаційні активні методи, що поділяються на неігрові (аналіз конкретних ситуацій, імітаційні вправи, індивідуальний тренаж) та ігрові (ділові ігри, розігрування ролей, ігрове проектування, конкурси). Саме вони є найбільш суттєвими в професійній спрямованості навчального процесу. Таким заходом активізації на кафедрі, безумовно, є конкурс із виготовлення та вивчення діагностичних моделей для вибору й обґрунтування конструкцій протезів. Демонстрація набутого досвіду дозволяє покращити змістовий, теоретичний напрям змагань у знаннях і вміннях. У цьому напрямі є обґрунтовані перспективні плани роботи.

Посилена увага приділяється питанням організації лікувальної роботи під час клінічного прийому, консультацій ортопедичних хворих. Звертається увага на необхідність усебічного обстеження, правильної побудови діагностичного процесу, а також вибору обґрунтованої раціональної конструкції протеза, що унеможливить розвиток функціональних і морфологічних порушень зубощелепної системи. Студенти оформляють обліково-звітну і фінансову документацію лікаря стоматолога-ортопеда, розраховують навантаження в умовних одиницях праці, визначають якісні та кількісні показники діяльності лікаря, складають інформовану добровільну згоду пацієнта згідно з наказами МОЗ України №507 від 28.12.2002 р., № 110 від 14.02.2012 р. На кафедрі підготовлений стенд із матеріалами до професійно-орієнтованого державного іспиту, що містить перелік практичних навичок, знань та вмінь студентів відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики лікаря стоматолога-ортопеда.

Ще одним напрямом підвищення якості навчання на базі інформаційних технологій є правильно організований процес визначення рівня знань, умінь і навичок студента з метою подальшого корегування навчального процесу з урахуванням індивідуальних особливостей кожного, хто навчається. Для вирішення цього завдання розроблено комплекти тестових завдань із різних розділів ортопедичної стоматології, які вирішуються студентами на кожному занятті.

Аналіз результатів ліцензійного іспиту «Крок-2. Стоматологія» у 2012-2013 навчальному році свідчить, що по деяких розділах ортопедичної стоматології не було достатньої підготовки, тому зроблений акцент на роботі з тестовими завданнями в online-режимі за введеною програмою «Крок – тест», що дозволяє студентам разом із викладачем активно опрацьовувати тести попередніх років, отримувати результат, перевіряти свої знання, обговорюючи конкретні клінічні ситуації. Таке навчання помітно відрізняється від традиційного. Змінюється характер діяльності викладача. Зменшується його роль як основного джерела навчальної інформації в напрямі поглиблення знань теорії педагогіки і психології, а також вирішення питань організації самостійної роботи студентів.

Таким чином, для вирішення завдань оптимізації навчального процесу необхідне достатнє матеріально-технічне забезпечення, вдосконалення змісту навчальних програм, традиційних форм і методів навчання, комплексне застосування сучасних інформаційних технологій у аудиторній і самостійній, груповій та індивідуальній роботі студентів, а також у науково-дослідній діяльності. Коли формування вмінь і навичок самостійної роботи стає основним завданням, це стає автоматичним визнанням провідної ролі активних форм і методів навчання, що забезпечують розвиток самостійності студентів.

Якісна освіта - це результат системного підходу до реалізації багатьох чинників, серед яких чільне місце займають технології навчання.

Список використаної літератури

1. Кондіус І.С. Методи управління освітнім процесом у сучасному вищому навчальному закладі / І.С. Кондіус // Вісник СевНТУ : зб. наук. пр. – Серія: Педагогіка. – Вип. 127. – Севастополь, 2012.
2. Дубасенюк О.А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти / О.А. Дубасенюк // Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін: зб. наук.-метод. праць ; за ред. О.А.Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 3–14.
3. Основи стоматологічної діяльності: [навч.-довідн. посіб. для студ. стом. ф-тів вузів, лікарів-інтернів, магістрантів, клінічних ординаторів, лікарів практичної охорони здоров'я] / [Москаленко В.Ф., Бардов В.Г., Дубнов А.В. та ін.]. – К., 2011. – 340 с.
4. Наказ МОЗ України №110 від 14.02.2012 р. «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форм власності та підпорядкування».

ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

Дейнега Т.Ф., Рогуля В.О., Свінцицька Н.Л.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Найважливішим завданням вищої освіти України є досягнення максимального розвитку здібностей та можливостей студентів і забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Автори характеризують етапи комплексного підходу до вивчення дисципліни через впровадження положення про кредитно-модульну систему в організації навчального процесу, що і визначає порядок оцінювання знань і практичних навичок студентів.

Ключові слова: освіта у вищих медичних закладах, кредитно-модульна система, розвиток здібностей студентів, формування клінічного мислення, студентський науковий гурток.

На сучасному етапі модернізації вищої освіти України найважливішим завданням є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог (1,2). Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищому державному навчальному закладі України «Українська медична стоматологічна академія» розпочалося з 1 вересня 2005 року для спеціальностей напряму підготовки «Медицина». Положення про впровадження форм кредитно-модульної системи в організації навчального процесу визначає порядок оцінювання знань студентів, розроблений із метою вдосконалення чинної в академії системи контролю якості знань студентів та адаптації до загальноєвропейських вимог (3).

Основне завдання - запровадити передбачену Болонською декларацією систему академічних кредитів, аналогічну ECTS. Саме її розглядають як засіб підвищення мобільності студентів щодо переходу з однієї навчальної програми на іншу, включно з програмами післядипломної освіти. ECTS стала багатоцільовим інструментом визнання мобільності, засобом реформування навчальних програм, а також засобом передачі кредитів ВНЗ інших країн.

Найсуттєвішим завданням вищої школи України є інтеграція освіти та науки у світовий освітній простір, формування фахівця, який відповідає вищим світовим вимогам, здатного вирішувати актуальні завдання розвитку суспільства. У системі вищої освіти, що зорієнтована на передачу знань, покладається вся відповідальність на відтворювальну діяльність студента, якому належить суворе виконання певних функцій. Розвивальне навчання культивує творчий підхід до діяльності, формує практи-